

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 04 0 K 008379 20 Kž 2
Sarajevo, 29.01.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Sonje Radošević kao predsjednice vijeća, Ismete Mujanović i Slavka Pavlovića, kao članova vijeća, uz učešće Senke Herić kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog A. K., zbog produženih krivičnih djela Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3., u vezi sa stavom 1. i Posluga u službi iz člana 386., a sve u vezi sa članovima 54. i 55. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi kantonalnog tužitelja iz Zenice, izjavljenoj protiv rješenja Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008379 20 Kv 3 od 21.01.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 29.01.2020. godine, donio je sljedeće:

R J E Š E N J E

Žalba kantonalnog tužitelja iz Zenice se uvažava, pa se rješenje Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008379 20 Kv 3 od 21.01.2020. godine ukida i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

OBRAZLOŽENJE

Rješenjem Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008379 20 Kv 3 od 21.01.2020. godine odbijen je, kao neosnovanom prijedlog Kantonalnog tužiteljstva ZE-DO kantona broj T04 0 KTK 0009654 15 od 31.12.2019. godine da se prema optuženom A.K., protiv kojeg se vodi krivični postupak zbog produženih krivičnih djela Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3., u vezi sa stavom 1. i Posluga u službi iz člana 386., a sve u vezi sa članovima 54. i 55. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), produži pritvor, pa se optuženom pritvor ukida te se isti ima odmah pustiti na slobodu. Istim rješenjem, optuženom A. K. se umjesto pritvora izriču mjere zabrane i to: Mjera zabrane posjećivanja svih službi Općine ..., izuzev službi u kojima se ostvaruju prava statusnog karaktera, mjera zabrane međusobnog sastajanja sa optuženim K. F., sin H., te zabrana sastajanja sa svjedocima D. A., N. D., E. B. R., Z. M., A. B., Jasnom Šimić, L. S., O. I., Z. K., S. M., E. M., I. S., M. Đ., N. J., S. P., Š. M., N. M., A. D., A. Č., E.K., Z. M., M. M.–D., S. Č., M. S., N. M., E. T., S. G., S. N., F. M., I. B., L. K., J. Š., N. Č., F. A., Š. B., M. P., M. M., O. A., S. D., O. P., M. A., S. M., Lj. D., J. R., M. P., V.H., M. T., M. T., E. M., Dž. R., S. K., J. D., R. B., K. A., A. L., K. D., R. G., N. K., F. I. i R. K.. Naređuje se svim službama Općine .. da vrše kontrolu izrečenih mjera prema optuženom, te da o svakom nepoštivanju mjera obavijeste taj sud. Prema tom rješenju, mjere zabrane koje su izrečene optuženom mogu trajati dok za to postoji potreba, a najduže do

pravosnažnosti presude i najkasnije do upućivanja na izdržavanje kazne zatvora. Kontrola potrebe primjene izrečenih mjera vršit će se po isteku svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjeg rješenja o izrečenim mjerama zabrane. Optuženi je upozoren da mu se u slučaju kršenja obaveza iz izrečenih mjera zabrane mogu izreći dodatne mjere zabrane ili mu se može odrediti pritvor.

Protiv navedenog rješenja žalbu je izjavio kantonalni tužitelj iz ... (kantonalni tužitelj), pa iz razloga iznesenih u žalbi predlaže da se pobijano rješenje preinači na način da se prema optuženom produži pritvor ili da se pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Ovaj sud je ispitao pobijano rješenje u granicama žalbenih navoda, i po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon u smislu člana 321. u vezi sa članom 338. ZKP FBiH, pa je odlučio kao u izreci ovog rješenja iz sljedećih razloga:

Osporavajući pravilnost pobijanog rješenja u žalbi kantonalnog tužitelja se ističe da je prvostepeni sud prilikom odlučivanja o prijedlogu tužiteljstva za produženje pritvora osumnjičenom iz osnova propisanog u članu 146. stav 1. tačka b) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH) pravilno utvrdio postojanje posebnih pritvorskih razloga propisanih tim članom, ali je izveo pogrešan zaključak da se uspješno vođenje ovog postupka može osigurati blažom mjerom – mjerom zabrane. U vezi sa tim, u žalbi navodi da i prvostepeni sud utvrđuje da nisu pronađeni svi predmeti važni za krivični postupak, da se još uvijek radi na pronalaženju računara, mobitela i drugih predmeta, pa ostaje nejasno kako će se izrečenim mjerama osigurati efikasno vođenje krivičnog postupka odnosno spriječiti uništavanje, skrivanje i krivotvorenje dokaza i tragova, važnih za krivični postupak. Nadalje, žalbom se ukazuje da se zabranom posjećivanja Općine ... ne može spriječiti uticaj optuženog na svjedoke obzirom da svi svjedoci nisu uposlenici općine..., da sud nije imao u vidu da je od 60 predloženih svjedoka samo 13 uposlenika Općine ..., da je optuženi vršio uticaj putem e-maila i ukazao da se dalja komunikacija vrši putem vibera tj. elektronskim uređajima, telefonom i slično, kao što je uticaj na svjedoka S. N., da neki svjedoci borave u inostranstvu. Prema stavu kantonalnog tužitelja, sve navedene okolnosti ukazuju da se mjerama zabrane ne može postići ista svrha kao i mjerom pritvora u konkretnom predmetu zbog čega smatra da prvostepeni sud nije na pravilan način utvrdio da se mjerama zabrane može ostvariti svrha pritvora.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja slijedi da prvostepeni sud nalazi da u konkretnom predmetu postoje razlozi za pritvor iz osnova propisanog u članu 146. stav 1. tačka b) ZKP FBiH ali se, prema stavu prvostepenog suda, ista svrha može postići i mjerama zabrane koje su izrečene optuženom, obzirom da optuženi ne smije posjećivati Općinu ... gdje je bio načelnik i neće moći uticati na svjedoke kroz razgovor o predmetu optužbe, da se neće smjeti sastajati sa drugim optuženim i svjedocima i da je Općina ... dužna obavijestiti sud ako dođe do kršenja izrečenih mjera. Međutim, izneseni stav prvostepenog suda osnovano se dovodi u pitanje navodima u žalbi kantonalnog tužitelja da je nejasno na koji način će se izrečenim mjerama zabrane otkloniti opasnost skrivanja i krivotvorenja dokaza, odnosno spriječiti uništavanje, skrivanje i krivotvorenje dokaza i tragova važnih za krivični postupak a koja opasnost, prema stavu prvostepenog suda, i dalje postoji. Također se izneseni stav prvostepenog suda da će se mjerama zabrane

sastajanja sa svjedocima osigurati nesmetano vođenje krivičnog postupka zabranom posjećivanja optuženog službi Općine ... žalbom dovodi u pitanje imajući u vidu navode iz žalbe da većina svjedoka predloženih u ovom predmetu nisu uposlenici općine Vareš, te da mnogi svjedoci žive na adresama u drugim gradovima, u inostranstvu i dr., jer ni iz pobijanog rješenja ne proizilazi da su svjedoci koje je potrebno ispitati uposlenici općine. Kod utvrđenja od strane prvostepenog suda da je optuženi i do sada vršio uticaj na svjedoke i to putem e-maila, te da je svjedoku govorio da se buduća komunikacija nastavi putem vibera, što je sigurnije osnovano se žalbom ukazuje da sud nije dao razloge kako će se izrečenim mjerama zabrane osigurati uticaj na svjedoke na navedeni način. Stoga ovaj sud nalazi da se pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja i pravilnost činjeničnih zaključaka prvostepenog suda iznesenih u pobijanom rješenju žalbenim navodima osnovano dovodi u pitanje.

Prema navodima u žalbi kantonalnog tužitelja, mjere zabrane izvršavaju policijski organi, a Općina ... definitivno nije policijski organ niti Općina ... (čak ni PS Vareš i da je određena da izvršava mjere zabrane) može izvršiti zabranu sastajanja sa svjedocima koji žive na području..., ..., ..., ..., ..., ..., ... i dr., te ... (R. ...) i ... (...) i dr. Kantonalni tužitelj smatra da ni jedan organ ne može izvršiti mjeru zabrane pozivanja ovih svjedoka od strane optuženog putem elektronskih uređaja i na taj način spriječiti ometanje ovog krivičnog postupka posebno što je vidljivo da je optuženi upravo na navedeni način (putem elektronskih uređaja) vrši ometanje krivičnog postupka uticajem na svjedoke.

Ovim žalbenim navodima kantonalnog tužitelja se, po ocjeni ovog suda, dovodi u pitanje pravilnost pobijanog rješenja. Odredbom člana 140 a) stav 1. tačka c) ZKP FBiH propisano je da se može izreći mjera zabrane sastajanja sa određenim osobama dok je prema odredbi člana 140 c) stav 4. istog zakona propisano da će se u rješenju kojim izriče mjeru zabrane sastajanja sa određenim osobama sud odrediti razdaljinu ispod koje se osumnjičeni ili optuženi ne smiju približiti određenoj osobi. Međutim, u pobijanom rješenju prvostepeni sud nije odredio razdaljinu ispod koje se optuženi ne smije približiti određenoj osobi, pa se i time dovodi u pitanje pravilnost zaključka prvostepenog suda da će se izrečenim mjerama zabrane postići svrha pritvora odnosno da će se otkloniti opasnost od uticaja optuženog na svjedoke. Ni stav prvostepenog suda da će se ta opasnost otkloniti time što je Općina ... dužna obavijestiti sud ako dođe do kršenja izrečene mjere se ne može prihvatiti pravilnim obzirom da izneseni stav nije potkrijepljen relevantnim dokazima iz kojih bi to proizilazilo, niti na zakonskim propisima na kojima bi se temeljio takav stav, a tim prije što općina nije organ nadležan da vrši kontrolu izrečenih mjera zabrane, na šta se osnovano ukazuje žalbom kantonalnog tužitelja.

Pravilnost pomenutog zaključka prvostepenog suda osnovano se dovodi u pitanje i navodima u žalbi kojima se ukazuje da je kantonalno tužiteljstvo zaprimilo akt Općine ... broj 02-080/20 od 24.01.2020. godine sa priloženim obavještenjem broj 02-079/20 od 24.01.2020. godine iz koje proizilazi da je optuženi A. K. odmah po puštanju iz pritvora već pokušao ostvariti kontakt sa svjedokom A. B., što ukazuje na osnovanost žalbenih navoda da se izricanjem mjera zabrane na način kako je to odlučeno pobijanym rješenjem ne može otkloniti opasnost optuženog od uticaja na svjedoke i na taj način osigurati uspješno vođenje krivičnog postupka.

Osporavajući pravilnost pobijanog rješenja u pogledu stava prvostepenog suda da ne postoje razlozi za određivanje pritvora optuženom iz osnova propisanog članom 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, odnosno da ne postoje naročite okolnosti koje opravdavaju bojazan da će optuženi ponoviti krivično djelo ukoliko bi se našao na slobodi, kantonalni tužitelj u žalbi najprije ističe da odredba člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH ne zahtjeva da postoje naročite okolnosti koje su vezane za izvršenje istih ili istovrsnih krivičnih djela nego da postoji opasnost da se ponove krivična djela za koje se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna. S tim u vezi, u žalbi ističe da zapreka za produženje pritvora po navedenom zakonskom osnovu nije ni trenutno nepostojanje svojstva službene ili odgovorne osobe na strani optuženog A. K. i što se radi o nezaposlenoj osobi, nego je potrebno cijeliti sve okolnosti koje se tiču načina izvršenja krivičnih djela za koje se optuženi tereti, kao i drugih okolnosti vezanih za ličnost optuženog. Tako se u žalbi ukazuje da su protiv optuženog u toku trenutno tri krivična postupka kod različitih sudova i za različita krivična djela (krivična djela iz člana 383. stav 2., u vezi sa stavom 1., iz člana 373. stav 2., u vezi sa stavom 1., te člana 383. stav 1. KZ FBiH), kao i na okolnosti u vezi predmetnih krivičnih djela za koja se tereti, da postoji osnovana sumnja da je optuženi u periodu od četiri godine poduzimao krivičnopravne radnje, brojnost tih preduzetih radnji, upornost u izvršenju krivičnopravnih radnji, da su predmetna krivična djela učinjena za vrijeme dok je optuženi obavljao značajne funkcije u društvu i trebao biti garant zakonitog postupanja i primjer svim građanima.

U konkretnom predmetu prvostepeni sud je povodom odlučivanja o prijedlogu kantonalnog tužitelja za produženje pritvora optuženom našao da dalje ne postoje razlozi za pritvor iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH polazeći od stava da navedena zakonska odredba zahtjeva da postoji osnovana bojazan da bi osumnjičeni, odnosno optuženi mogao ponoviti isto i istovrsno krivično djelo. Kako iz predmeta spisa proizilazi da je optuženi A. K. nezaposleno lice (isti je nezaposlen od 06.06.2018. godine) i više nije ni u kakvom radnom odnosu bilo kakve vrste, pa ni na službenom radu ili na nekoj drugoj službenoj funkciji, prema stavu prvostepenog suda, optuženi se ne nalazi u takvim objektivnim okolnostima koje bi opravdale bojazan da bi mogao ponoviti isto ili istovrsno krivično djelo. Stoga, kako navodi prvostepeni sud, ne postoje naročite okolnosti koje opravdavaju bojazan da bi optuženi mogao ponoviti isto ili istovrsno krivično djelo i da nije ispunjen materijalni uvjet za produženje pritvora iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH.

Međutim, iz odredbe člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, kojom je propisano da se pritvor može odrediti odnosno produžiti ako naročite okolnosti opravdavaju bojazan da će osumnjičeni odnosno optuženi, između ostalog, ponoviti krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna, slijedi da navedena zakonska odredba ne zahtjeva utvrđenje da će optuženi ponoviti isto ili istovrsno krivično djelo kako to smatra prvostepeni sud nego da će ponoviti krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna, na što se s pravom ukazuje u žalbi kantonalnog tužitelja. Polazeći od tako pogrešnog stava, prvostepeni sud je propustio određeno se izjasniti od kakvog značaja za odlučivanje o prijedlogu tužitelja za produženje pritvora optuženom po osnovu odredbe člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH su okolnosti da je optuženi krivična djela za koja se tereti vršio kontinuirano u periodu od četiri godine, sa više krivičnopravnih radnji, da se protiv njega vode i drugi postupci u drugim sudovima, a što i prvostepeni sud prihvata tačnim, te se propustio izjasniti o tome da li navedene

okolnosti ukazuju na postojanje naročitih okolnosti koje opravdavaju bojazan da će optuženi puštanjem na slobodu ponoviti krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna. Stoga, za sada, postoji sumnja u pogledu pravilnosti zaključka prvostepenog suda da ne postoje naročite okolnosti koje bi opravdale produženje pritvora optuženom iz osnova propisanog članom 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH.

Iz navedenih razloga ovaj sud je uvažavanjem žalbe kantonalnog tužitelja, na osnovu člana 337. stav 3. ZKP FBiH, donio rješenje kojim je ukinuo pobijano rješenje i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Pri ponovnom odlučivanju sud će otkloniti nepravilnosti na koje mu je ukazano ovim rješenjem, pa će, nakon brižljive i savjesne ocjene svih okolnosti, moći donijeti pravilnu i na zakonu osnovanu odluku.

Zapisničar
Senka Herić,s.r.

Predsjednica vijeća
Sonja Radošević,s.r.